ประชาชนต้องรู้! “ประกันภัยพิบัติแห่งชาติ” คุ้มครองอะไรบ้าง ได้รับเงินเท่าไร?

น้ำท่วม ลมพายุ และแผ่นดินไหว เป็นภัยพิบัติที่ไม่มีใครอยากเผชิญ เพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ไม่เพียงสร้างความเสียหายต่อบ้านเรือนและทรัพย์สินเท่านั้น แต่บางเหตุการณ์อาจรุนแรงถึงขั้นสูญเสียชีวิตได้ด้วย แต่รู้ไหมครับว่าปัจจุบันประเทศไทยมี “ประกันภัยพิบัติแห่งชาติ” ที่รัฐบาลจัดให้ประชาชนโดยไม่ต้องเสียเงินซื้อประกันภัยเอง เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

แล้วประกันภัยพิบัติแห่งชาติคืออะไร? ใครบ้างที่ได้รับความคุ้มครอง ต้องลงทะเบียนล่วงหน้าหรือไม่ และหากบ้านเสียหายหรือเกิดการสูญเสียชีวิตจะได้รับเงินเท่าไร? วันนี้ “น้องพิทักษ์” จะพาไปทำความเข้าใจเรื่องสิทธิและความคุ้มครองของโครงการกันครับ

ประกันภัยพิบัติแห่งชาติคืออะไร...ประชาชนต้องซื้อประกันภัยเองไหม?

เริ่มจากทำความรู้จักโครงการกันก่อนครับ “ประกันภัยพิบัติแห่งชาติ” เป็นโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) ที่เห็นชอบให้มีระบบประกันภัยพิบัติแห่งชาติ โดยรัฐบาลเป็นผู้จัดซื้อประกันภัยกับบริษัทประกันวินาศภัยให้แก่ประชาชนทั่วประเทศ ครอบคลุมบ้านเรือนที่อยู่อาศัยกว่า 30 ล้านหลังคาเรือน ใช้งบประมาณรวม 15,500 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือเมื่อบ้านได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม ลมพายุ ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว รวมถึงกรณีน้ำล้อมบ้านเกิน 7 วัน ตามเงื่อนไขของโครงการ

โครงการมีสมาคมประกันวินาศภัยไทยเป็นผู้บริหารโครงการให้กับบริษัทประกันวินาศภัยที่ร่วมรับประกันภัยจำนวน 11 บริษัท ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวงการคลังผ่านสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และกระทรวงมหาดไทยผ่านกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) สำหรับระยะเวลาความคุ้มครอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2569 ถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2570 หรือระยะเวลา 1 ปี ซึ่งถือเป็นมาตรการ Quick Win เพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองจากภัยพิบัติโดยเร็ว ขณะเดียวกัน รัฐบาลยังศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติในระยะยาว โดยนำแนวทางจากต่างประเทศมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย รวมถึงศึกษาแนวทางจัดตั้งองค์กรในลักษณะบริษัทประกันภัยแห่งชาติ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการบริหารและกระจายความเสี่ยงจากภัยพิบัติขนาดใหญ่ของประเทศอย่างยั่งยืน **ตรงนี้น้องพิทักษ์ขอย้ำเรื่องสำคัญสักนิดนะครับ โครงการให้ความคุ้มครองเฉพาะภัยที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กรมธรรม์กำหนดเท่านั้น หากเป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2569 จะไม่ได้รับความคุ้มครองจากโครงการนี้**

อีกคำถามที่หลายคนสงสัยคือ **“ต้องไปซื้อประกันภัยเองหรือลงทะเบียนล่วงหน้าหรือเปล่า?”** คำตอบคือ **“ไม่ต้องครับ” เพราะรัฐบาลจัดซื้อประกันภัยให้แล้ว** ประชาชนไม่จำเป็นต้องซื้อประกันภัยหรือลงทะเบียนล่วงหน้าแต่อย่างใดที่สำคัญ โครงการนี้ไม่ได้คุ้มครองเฉพาะความเสียหายต่อบ้านเท่านั้น แต่ยังมีความคุ้มครองกรณีประชาชนคนไทยประสบอุบัติเหตุจากภัยพิบัติจนเสียชีวิตหรือทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง ตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ด้วยครับ

น้องพิทักษ์ขอเล่าเพิ่มเติมอีกเรื่องเพื่อช่วยลดความกังวลใจครับ โครงการนี้ใช้วิธี “รับประกันภัยร่วม” (Co-insurance) หรือพูดง่าย ๆ ว่า มีบริษัทประกันภัยไทยที่มีความมั่นคงทางการเงินหลายแห่งมาร่วมกันรับความเสี่ยง และยังมี “ประกันภัยต่อ” (Reinsurance) ซึ่งเป็นการกระจายความเสี่ยงออกไปอีกชั้นหนึ่ง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการรองรับความเสียหายจากภัยพิบัติขนาดใหญ่

คุ้มครองภัยอะไรบ้าง...แค่เกิดภัยพิบัติก็ได้เงินเลยหรือเปล่า?

เมื่อรู้จักโครงการกันแล้ว เรามาดูเรื่องความคุ้มครองกันต่อครับ ประกันภัยพิบัติแห่งชาติให้ความคุ้มครองภัยพิบัติหลัก 3 ประเภท ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินไหว แต่เห็นชื่อเพียง 3 ประเภท อย่าเพิ่งคิดว่าคุ้มครองแค่นั้นนะครับ เพราะ “อุทกภัย” ยังรวมถึงน้ำท่วมที่เกิดจากลมพายุ น้ำป่า และโคลนถล่ม ส่วน “วาตภัย” รวมถึงฟ้าผ่า และ “แผ่นดินไหว” ยังครอบคลุมถึงภูเขาไฟระเบิด คลื่นใต้น้ำ หรือสึนามิด้วยครับ สำหรับหลักเกณฑ์การได้รับความคุ้มครองจากโครงการ มีประเด็นสำคัญ 2 เรื่องครับ

เรื่องแรก พื้นที่ที่เกิดเหตุต้องมีประกาศภัยจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดออก “ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน” หรือมีการออก “ประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัย”

เรื่องที่สอง บ้านที่อยู่ในพื้นที่ประกาศภัยต้องได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติที่อยู่ในความคุ้มครอง หรือหากเป็นกรณีประกันภัยอุบัติเหตุ ต้องประสบอุบัติเหตุจากภัยพิบัติในพื้นที่ประกาศภัย และเข้าเงื่อนไขของกรมธรรม์

ทั้งนี้ การพิจารณาค่าสินไหมทดแทนจะพิจารณาจากพื้นที่ที่มีการประกาศภัย ประเภทของภัยพิบัติ และความเสียหายที่เกิดขึ้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัยครับ

บ้านเสียหายจากภัยพิบัติ...ได้รับเงินชดเชยเท่าไร?

มาถึงเรื่องที่หลายคนอยากรู้กันแล้วครับว่า “ถ้าบ้านเสียหาย จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเท่าไร?” โครงการให้ความคุ้มครองความเสียหายต่อบ้านที่อยู่อาศัย สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน โดยแบ่งการจ่ายเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เงินชดเชยความเสียหายเบื้องต้น และ ส่วนที่ 2 เงินชดเชยเพิ่มเติมตามความเสียหายจริง ซึ่งแต่ละประเภทภัยมีวงเงินแตกต่างกันครับ หากเป็น “น้ำท่วม” จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเบื้องต้น 10,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน และหากบ้านมีความเสียหายมากกว่านั้น สามารถยื่นหลักฐานเพื่อให้บริษัทประกันภัยพิจารณาจ่ายเพิ่มเติมตามความเสียหายจริงได้อีกสูงสุด 90,000 บาท รวมแล้วไม่เกิน 100,000 บาท แต่ถ้าเป็น “ลมพายุหรือฟ้าผ่า” จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเบื้องต้น 5,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน และสามารถขอรับเพิ่มเติมตามความเสียหายจริงได้อีกสูงสุด 95,000 บาท ส่วน “แผ่นดินไหว” รวมถึงภัยอื่นที่อยู่ในความคุ้มครองประเภทนี้ จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเบื้องต้น 5,000 บาท และสามารถยื่นหลักฐานขอรับเพิ่มเติมตามความเสียหายจริงได้อีกสูงสุด 95,000 บาท เช่นเดียวกันครับ

ตรงนี้น้องพิทักษ์ขอย้ำให้ชัดนะครับ เงินชดเชยความเสียหายต่อที่อยู่อาศัยเป็นสิทธิ “ต่อครั้งต่อหลังคาเรือน” ไม่ใช่สิทธิรายบุคคล ยกตัวอย่าง หากบ้านหลังหนึ่งมีสมาชิกอาศัยอยู่ 5 คน และบ้านได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม ก็ไม่ได้หมายความว่าจะได้รับเงินเบื้องต้น 10,000 บาท คูณ 5 คน เพราะค่าสินไหมทดแทนส่วนนี้คิดตามบ้านที่ได้รับความเสียหายครับ

น้ำไม่ได้ท่วมเข้าบ้าน แต่ล้อมบ้านเกิน 7 วัน...ได้รับความคุ้มครองไหม?

คำถามนี้หลายคนอาจสงสัยครับ เพราะบางครั้งน้ำอาจไม่ได้ไหลเข้าตัวบ้านโดยตรง แต่กลับท่วมล้อมบ้านจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ กรณีนี้โครงการก็มีความคุ้มครองด้วยครับ หากบ้านถูกน้ำล้อมตัวบ้าน เกินกว่า 7 วัน จนผู้อยู่อาศัยได้รับผลกระทบต่อการดำรงชีวิต จะได้รับค่าสินไหมทดแทน 10,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด แล้วถ้าเกิดหลายภัยในเหตุการณ์เดียวกัน จะได้รับเงินชดเชยเบื้องต้นจากทุกภัยรวมกันหรือเปล่า? กรณีนี้มีหลักการสำคัญคือ จะพิจารณาค่าสินไหมทดแทนเบื้องต้นจาก ภัยที่มีวงเงินจ่ายสูงที่สุดเพียงภัยเดียว ไม่ได้นำเงินเบื้องต้นของทุกภัยมาบวกกันครับ

ลองดูตัวอย่างนะครับ **หากลมพายุทำให้บ้านได้รับความเสียหายและมีน้ำท่วมตามมาในเหตุการณ์เดียวกัน โดยลมพายุมีวงเงินเบื้องต้น 5,000 บาท และน้ำท่วมมีวงเงินเบื้องต้น 10,000 บาท กรณีนี้จะใช้วงเงินเบื้องต้น 10,000 บาท ไม่ใช่ 15,000 บาท ส่วนความเสียหายที่เกินจากเงินชดเชยเบื้องต้น จะพิจารณาจากความเสียหายของทุกภัยรวมกันตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ โดยเมื่อรวมค่าสินไหมทดแทนทุกส่วนแล้ว จะได้รับความคุ้มครองสูงสุดไม่เกิน 100,000 บาทต่อครั้งต่อหลังคาเรือน**

ประกันภัยพิบัติแห่งชาติ...คุ้มครองทรัพย์สินอะไรในบ้านบ้าง?

อีกเรื่องที่น้องพิทักษ์อยากชวนให้ทำความเข้าใจครับ แม้โครงการจะให้ความคุ้มครองความเสียหายต่อบ้านที่อยู่อาศัย แต่ไม่ได้หมายความว่าทรัพย์สินทุกอย่างภายในบ้านจะได้รับความคุ้มครองทั้งหมด เพราะโครงการนี้มุ่งคุ้มครอง “ตัวที่อยู่อาศัย” เป็นหลัก เช่น โครงสร้างบ้าน ผนัง หลังคา พื้น และสิ่งติดตั้งตรึงตราที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย ส่วนทรัพย์สินอย่างเฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เงินตรา ทองคำแท่ง อัญมณี รวมถึงยานพาหนะทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ไม่ได้อยู่ในความคุ้มครองของโครงการ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาตามเงื่อนไขและข้อยกเว้นของกรมธรรม์ประกันภัยด้วยครับ

แล้วถ้าภัยพิบัติทำให้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ...ได้รับความคุ้มครองไหม?

ได้รับความคุ้มครองครับ เพราะนอกจากความเสียหายต่อบ้านแล้ว โครงการยังมี ประกันภัยอุบัติเหตุกลุ่มสำหรับประชาชนคนไทย ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ด้วย หาก**เสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกิดจากน้ำท่วม ลมพายุหรือฟ้าผ่า หรือแผ่นดินไหว ทายาทจะได้รับเงินผลประโยชน์ 2,000,000 บาทต่อคน** ส่วนกรณี **ทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิงจากอุบัติเหตุที่เกิดจากภัยพิบัติ ผู้ได้รับความคุ้มครองจะได้รับเงินผลประโยชน์ 200,000 บาทต่อคน** ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกรมธรรม์ แต่มีอีกเรื่องที่ต้องรู้นะครับ เพราะตลอดระยะเวลาเอาประกันภัย บริษัทประกันภัยจะจ่ายเงินผลประโยชน์ตามความคุ้มครองอุบัติเหตุกลุ่ม รวมกันไม่เกิน 2,000,000 บาทต่อคน **ลองดูตัวอย่างกันครับ หากผู้ประสบภัยได้รับเงินกรณีทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิงไปแล้ว 200,000 บาท และต่อมาเสียชีวิตจากเหตุที่เข้าเงื่อนไขของกรมธรรม์ ก็จะได้รับเงินเพิ่มเติมอีก 1,800,000 บาท รวมเป็น 2,000,000 บาท ไม่ใช่ได้รับ 2,200,000 บาทครับ**

แล้วคำว่า “ทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง” หมายถึงอะไร? พูดให้เข้าใจง่าย ๆ คือ การบาดเจ็บจนไม่สามารถทำงานในอาชีพเดิมหรืออาชีพอื่นใดได้โดยสิ้นเชิงตลอดไป หรือไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันด้วยตัวเองได้ตั้งแต่ 3 อย่างขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับกิจวัตรประจำวันที่ใช้พิจารณามี 6 อย่าง ได้แก่ การลุกย้ายจากเก้าอี้ไปกลับเตียงด้วยตัวเอง

การเดินหรือเคลื่อนที่จากห้องหนึ่งไปอีกห้องหนึ่ง การสวมและถอดเสื้อผ้า การอาบน้ำ การรับประทานอาหาร และการเข้าห้องน้ำเพื่อขับถ่าย โดยพิจารณาความสามารถในการทำกิจกรรมเหล่านี้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรืออุปกรณ์ช่วย ตามเกณฑ์ทางการแพทย์ครับ

น้องพิทักษ์ฝากไว้สักนิด

ภัยพิบัติเป็นเรื่องที่ไม่มีใครอยากให้เกิด แต่การรู้สิทธิและเข้าใจความคุ้มครองตั้งแต่ต้น จะช่วยให้เราสามารถเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดได้ดีขึ้น โดยเฉพาะ “ประกันภัยพิบัติแห่งชาติ” ที่รัฐบาลจัดให้ประชาชนโดยไม่ต้องเสียเงินซื้อประกันภัยเองหรือลงทะเบียนล่วงหน้า สิ่งที่น้องพิทักษ์อยากให้จำไว้คือ ตรวจสอบว่าบ้านอยู่ในพื้นที่ประกาศภัยหรือไม่ รู้ว่ากรมธรรม์คุ้มครองอะไรบ้าง และเข้าใจวงเงินกับเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เพราะเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจริง การรู้สิทธิเหล่านี้จะช่วยให้เราดำเนินการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้อย่างถูกต้องครับ **แล้วถ้าบ้านได้รับความเสียหายจริง ใครเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน? เจ้าของบ้านกับผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านต่างกันอย่างไร? และต้องเตรียมหลักฐานอะไรบ้าง? น้องพิทักษ์จะพาไปหาคำตอบกันต่อใน EP.36 ครับ**

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการ สามารถติดต่อ LINE Official Account @Thainatcat เว็บไซต์ www.thainatcat.org สายด่วนโครงการ 02-012-5555 หรือจุดรับแจ้งเหตุในพื้นที่ตามที่โครงการประกาศให้บริการ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการประกันภัยหรือสิทธิประโยชน์ตามกรมธรรม์ สามารถติดต่อ สายด่วน คปภ. 1186 หรือ LINE Official Account @OICCONNECT “คปภ. รอบรู้”

แล้วพบกันใหม่ใน “น้องพิทักษ์ชวนรู้” ตอนต่อไปครับ

